

PRIKAZI

REVIEWS

ATLASE EUROPE - glavni urednik Mladen KLEMENČIĆ, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1997., 644 stranice, ilustr. (pretežno u bojama), 30 cm, kazalo

Atlas Europe Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" prvo je atlasno izdanje u Hrvatskoj kojemu je prostorni okvir Europa. Valja istaknuti da su slična izdanja vrlo rijetka i u najvećim europskim zemljama. Napravi li se usporedba s nekim atlasima objavljenim u 1990-im godinama, nedvojbeno proistječe da je atlas Leksikografskog zavoda osjetno obuhvatniji, pa i ozbiljniji. Kakvoća priloga pokazuje da osim pripadnosti Europi i zanimanja za nju, u nas ima i znanja o matičnom kontinentu.

Izradu europskoga atlasa, kako piše glavni urednik u predgovoru, potaknule su korijenite društvene i gospodarske promjene na kontinentu, kao i istodobna borba za uspostavu, međunarodnu afirmaciju i europeizaciju hrvatske države. Te su okolnosti, očigledno, utjecale i na određene posebnosti (inovacije) *Atlasa* u sadržajnom konceptu (npr. geopolitička tematika). Glede strukture nastavljena je atlasna tradicija Zavoda (6 izdanja *Atlasa svijeta*), a to razumijeva složeno izdanje koje osim općih zemljovida sadrži tematske zemljovide te tekstovne i slikovne priloge.

Osnovni brojevi podaci o *Atlasu Europe* su vrlo dojmivi: 644 stranice enciklopedijskog formata, 35000 redaka teksta, 230 višebojnih i crno-bijelih tematskih zemljovida, 130 tablica, 500 višebojnih fotografija, 46 višebojnih općih zemljovida i kazalo naziva koje ima 23483 jedinice.

Atlas Europe sastoji se od triju temeljnih, međusobno različitih, ali i nadopunjujućih dijelova; svaki od njih mogao bi činiti zasebnu cjelinu.

Prvi dio nazvan je jednostavno *Europa*. U deset poglavlja razmatrana je različita tematika europskog prostora kao cjeline, to su: poimanje Europe, prirodna osnovica, stanovništvo, grad i urbanizacija, gospodarstvo, promet, regionalizacija, politički i izborni sustavi, europske organizacije i na kraju geopolitika. Prikaz Europe kao cjeline jedno je od osobitosti ovoga atlasa, a obuhvaća gotovo polovinu ukupnog teksta. Prilozi su objektivni i u velikoj većini izrazito pozitivistički, ilustrirani izvrsnim tematskim zemljovidima i pomnijivo odabranim višebojnim fotografijama. Podrobnije od ostalog obrađeno je poimanje Europe te posebice geopolitika. Moglo bi se prigovoriti takvoj koncepciji i zagovarati neki drugačiji odabir ili ponderiranje sadržaja. Međutim, burni događaji tijekom 20. stoljeća (broj se država skoro učeterostručio), a posebice posljednja velika prekretnost europskog zemljovida, opravdavaju takav autorski (urednički) pristup. Tematski zemljovidi u poglavlju o geopolitici čine svojevrsni atlas u atlasu; ako bi se zasebno objavili činili bi vrlo zanimljiv tematski atlas. Valja istaknuti da je u svakom poglavlju zastupljeno i mjesto Hrvatske u europskom kontekstu ili hrvatski prinos zajedničkoj baštini.

Drugi veliki dio naslovljen je *Države* jer je riječ o pregledu europskih država. Za svaku od 44 države obrađene su iste teme: opći podaci, prirodna osnovica, stanovništvo, povijest, državni sustav, vojna sila, gospodarstvo i geopolitika. Posebna pozornost

data je teritorijalnom razvitku tzv. novih europskih država. Korisnici će tako, po prvi put, dobiti na jednak način obrađenu Estoniju ili Bjelorusiju kao i Španjolsku ili Njemačku. Tematski zemljovidni (u prosjeku tri po jednoj zemlji) otisnuti su u crno-bijeloj tehnici.

Treći dio sastoji se od općih (koreografskih) zemljovida. Čini ga 46 jednostraničnih i dvostraničnih priloga na ukupno 64 višebrojno otisnute stranice. Zemljovidni se temelje na postojećem zavodskom zemljovidnom fondu (naravno aktualiziranom), ali s puno boljim odabirom osnovnih boja nego u nekim ranijim izdanjima (usp. *Atlas svijeta*, V. izdanje). Može se ustvrditi da su za naše prilike zemljovidni standardne kakvoće. Nedvojbeno je da ima dosta prostora za poboljšanja i dosezanje nekih europskih uzora. Geografski nazivi pisani su u izvornom obliku, a egzonimi su stavljeni u zagrade. To daje posebnu vrijednost zemljovidima; pravi i živi nazivi pridonose dokumentarnosti sadržaja, a poštuju se i tuđa legitimna prava. Glede transliteracije grčkih naziva i naziva iz jezika koji se služe ćirilicom korištena su rješenja uobičajena u ostalim zavodskim izdanjima, tj. uvažava se prije svega službena transliteracija tih zemalja.

Atlas Europe je izvrstan priručnik o Europi i nama u njoj. Stoga, nakladnik, glavni urednik, uredništvo i velik broj suradnika zaslužuju iskrene čestitke. Kao vodič kroz europsku današnjicu i objektivan podsjetnik na zajedničko kulturno nasljeđe, *Atlas* će nedvojbeno imati široki krug korisnika. Geografi će mu svakako dati vidno mjesto među sličnim temeljnim priručnicima. *Atlas Europe*, s ovako visoko postavljenim standardima kakvoće, jednostavno traži da mu se pridruže *Nacionalni atlas* i pojedini tematski atlas hrvatskoga prostora (demografski, povijesni, klimatološki itd.).

Ivo Nejašmić

Tomislav JELIĆ: GRADIŠĆANSKI HRVATI U AUSTRIJI, Analiza hrvatskih naselja u Gradišću, Nakladna kuća "Dr. Feletar", Zagreb 1997, str. 246

Nakon mnogobrojnih knjiga o povijesti, običajima, kulturi, književnom stvaralaštvu i drugim elementima razvoja i života Gradišćanskih Hrvata u Austriji, konačno je tiskana i prva sveobuhvatna geografska monografija hrvatskih naselja o austrijskom Burgenlandu. Radi se o dugogodišnjim istraživanjima dr. Tomislava Jelića iz Zagreba, koji je na ovoj problematici obranio i doktorsku disertaciju. Recenzenti knjige "Gradišćanski Hrvati u Austriji" su prof. dr. Veljko Rogić i prof. dr. Božena Vranješ-Šoljan, urednik prof. dr. Dragutin Feletar, dok je vrlo uspješno grafičku opremu dala Petra Feletar.

"Gradišćanski Hrvati u Austriji" vrlo je temeljita i opsežna knjiga, koja sadrži čak 120 tablica, te oko 130 fotografija (od kojih dio u boji). Radi se o analizi hrvatskih naselja u Gradišću, kojih ima upravo 50 i koja su razasuta u svim kotarevima Gradišća (osim najjužnijem).

Dakako, u uvodu je (iz pera dr. Božene Vranješ-Šoljan) dat osnovni povijesni pregled doseljavanja i razvoja hrvatske zajednice u Gradišću. Potom, prvi dio knjige sadrži općenite geografske elemente prikaza Gradišća - prvo unutar Austrije, a potom u njegovim prirodno-geografskim, prometnim i demografskim značajkama. U tom dijelu prikazuje se geografski smještaj Gradišća u Austriji, prostorni obuhvat Austrije i Gradišća, granice Austrije i Gradišća, a potom i historijsko-geografski i suvremeni pojam Austrije i Gradišća. U tom kontekstu obrađene su i geografske osnovice povijesnih mijena prostorne organizacije Austrije i Gradišća. Razrađena je razvojna i suvremena upravno-politička podjela Austrije i Gradišća, kao i razmještaj Hrvata po pojedinim općinama.

U sklopu razradbe geografskih elemenata transformirane prirodne osnovice, najveća pozornost poklonjena je prikazu značajki reljefa, zatim hidrografskih, te klimatskih i vegetacijskih obilježja Gradišća. Vrlo je temeljita analiza demografskih karakteristika, pogotovo od formiranja Gradišća kao austrijske savezne pokrajine 1921. godine do zadnjega popisa 1991. godine. Prvo je, dakako, dat pregled općeg kretanja stanovništva Austrije i svih njezinih saveznih pokrajina, a potom Gradišća i unutar toga Hrvata.

Najveći dio knjige, s vrlo minucioznom analizom (pogotovo demografije), odnosi se na razradu svih 50 naselja u kojima žive i Hrvati. Taj je prikaz temeljen na analizi svakog naselja posebno, a u okviru pojedinih kotareva. Dakako, prikazana su sva hrvatska naselja u kotarevima Neusiedl am See, Eisenstadt-Umgebung, Mattersburg, Oberpullendorf, Oberwart, Güssing i Jennersdorf, te u slobodnim gradovima Rustu i Eisenstadtu. Spomenuto je svako hrvatsko naselje, te razrađena njegova demografska struktura, kao i druge prilike relevantne za geografski prikaz.

Na kraju knjige, uglavnom putem brojnih tablica, još su razrađene slijedeće teme: prometna povezanost Hrvatske i Gradišća, promjene udjela Hrvata po kotarevima, u ukupnom broju i po naseljima od popisa 1923. do 1991. godine, a dat je i opširan popis izvora i literature. "Gradišćanski Hrvati u Austriji" je knjiga koju bi trebala imati svaka hrvatska obitelj u Gradišću, ali i svaki geograf i svaka škola u Hrvatskoj.

Dragutin Feletar

**Ivo NEJAŠMIĆ: OSNOVE OPĆE
GEOGRAFIJE.**

**EDUCA, Zagreb, 1998., 396 str., 370
slika, 20 tablica, literatura, kazalo**

Geografi, ali i svi prijatelji geografije, obradovat će se ovom novom sveučilišnom

udžbeniku svima nam dobro znanog dr. Ive Nejašmića. Profesor dr. Nejašmić nagovještava u podnaslovu: udžbenik namijenjen ponajprije studentima razredne i predmetne nastave na učiteljskim studijima. Pa ipak, to je knjiga koju mora imati svaki geograf, a zainteresirat će i mnogo šire čitateljstvo. Na jednom mjestu autor je marljivo izdvojio svu bitnu građu iz opširnih udžbenika geografije, priručnika i mnogobrojnih članaka namijenjenih studentima geografije. U samom tom postupku, koji je zahtijevao golemi trud i zalaganje, rodilo se, međutim, i nešto mnogo bogatije, kako u pogledu izlaganja složene građe na elegantan način, tako i u stilskom i jezičnom pogledu. Tako će se u Osnovama opće geografije naći i pomalo zanemareno hrvatsko stručno geografsko nazivlje. Aktualnost udžbenika ogleda se u iznošenju suvremenih teorija i koncepata na jednostavan i pristupačan način.

Autor u predgovoru, između ostaloga kaže: "Imajući u vidu posebnosti učiteljskog studija zaključio sam da je u predočavanju građe najprikladniji "klasični pristup" tj. raščlamba glavnih prirodnih i društvenih sustava ("elemenata i faktora") po tematski zaokruženim cjelinama (koje su inače predmet istraživanja pojedinih geografskih disciplina). Na taj su način u prvi plan došle pojave i procesi u geoprostoru, a manje interakcija unutar i između ekosustava". Možemo se složiti s tim, pogotovo što ovako sustavnog iznošenja građe na studentskoj razini u nas dosada nije bilo. To doprinosi preglednosti, a olakšava kasniji sistemološki pristup. Međutim, ne može se reći da interaktivnog iznošenja nema, a posebno se jasno očituje u završnom dijelu knjige, u poglavlju: Gospodarstvo: suvremene geografske značajke.

Građa je iznesena u deset poglavlja: polazi se od općih značajki planeta Zemlje, zatim o određivanju položaja na Zemlji i predočavanju Zemljine površine, te slijede poglavlja reljef, voda, klima, tlo i tipovi

biljnog pokrova, stanovništvo i naselja, i na-
poslijetku gospodarstvo.

Iako autor nije mogao raspolagati bojom, iskorištene su sve metodičke mogućnosti crno-bijele tehnike. Pregledno su iznesene teme i pod teme, pod naslovima s jasnom numeričkom oznakom. U tekstu su značajni pojmovi pri obradi označeni masno, češće i više puta, a isti su navedeni u kazalu na kraju udžbenika. U sklopu pojedinih tema nalaze se grafički posebno izdvojeni komentari i dodatna objašnjenja. Također su posebno izdvojene i obilježene znakom knjige iznimno korisne didaktičko-metodičke upute za rad s učenicima, odnosno primjeri izlaganja neke građe učenicima. Zaista korisno. Grafički prilozi prate građu, odlično su odabrani iz domaća i strane literature ili samostalno pripremljeni. Nadamo se da će u slijedećim izdanjima, koja će nesumnjivo doći, njihova grafička priprema biti poboljšana, a kada bi barem bilo i sredstava za izdanje u boji. Na kraju, složiti ćete se, lijepo ilustrirane korice. Hvala autoru i nakladnom društvu EDUCA, te potpori Ministarstva znanosti i tehnologije RH, na dobrom izdavačkom potezu.

Danijel Orešić

**THE REPUBLIC OF CROATIA -
MEDITERRANEAN AND CENTRAL
EUROPEAN STATE, tematski broj
časopisa GEOJOURNAL, Amsterdam-
Boston-London, vol. 38, no. 4, 100
stranica, 1996.**

Prestižni međunarodni geografski časopis "Geojournal", nastojanjem prof. dr. Ivana Crkvenčića, posvetio je jedan cijeli broj suvremenim geografskim problemima Hrvatske.

To je bila rijetka prilika da se radovi naših geografa afirmiraju u svjetskoj geografiji,

ali isto tako da se geografi širom svijeta bolje upoznaju s promjenama u Hrvatskoj nakon njezina osamostaljivanja.

S obzirom da je ovaj put valjalo afirmativno prikazati i osnovne povijesne elemente koji su relevantni za sadašnjost Hrvatske, uvodni članak napisao je povjesničar, prof.dr. Dragutin Pavličević. S odgovarajućim povijesnim kartama, Pavličević je dao pregled povijesnog razvoja Hrvatske, od srednjega vijeka do danas. Potom, mr. Mladen Klemenčić piše o teritorijalnoj konsolidaciji Hrvatske, koja je ostvarena i uz angažman Ujedinjenih naroda i međunarodne zajednice. U tom se članku govori i o odnosu Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Mr. Duško Topalović predstavlja Hrvatsku kao srednjoeuropsku i mediteransku zemlju, uz tumačenje značenja kulturološke granice na kojoj se Hrvatska nalazi. Prof.dr. Andrija Bogнар, s odgovarajućim kartama, razrađuje prirodnu osnovicu Hrvatske, s težištem na njezine geomorfološke značajke. Mr. Stjepan Šterc i prof. dr. Ivan Crkvenčić podastri su analizu stanovništva Hrvatske, kako u kvantitativnom tako osobito i u kvalitativnom smislu. Dakako, osobita pozornost poklonjena je razradi nacionalne strukture, s težištem na objašnjavanje teritorijalnog rasporeda. Data je osnovna demografska usporedba i s drugim sastavnicima bivše Jugoslavije. Na to se nadovezuje članak dr. Stanka Žuljića, koji razrađuje povijest, broj i prostorni raspored nacionalnih manjina u Hrvatskoj.

Dr. Ivan Čizmić u svojem članku razrađuje hrvatsku emigraciju kroz povijest, odnosno od 1880. godine - uzroke, stanje i posljedice. Prof. dr. Dragutin Feletar i dr. Zoran Stiperski s odgovarajućim kartama i grafikona predstavili su ključne probleme prestrukturiranja hrvatskog gospodarstva, osobito industrije, u uvjetima tranzicije. Tu se osobito govori o problemima smanjivanja proizvodnje, nezaposlenosti, privatizacije i

uključivanja u međunarodne tokove roba, kapitala i znanja.

Prof. dr. Nikola Stražičić vrlo elokventno je prikazao Hrvatsku kao obalnu i maritimnu zemlju, odnosno razradio je značenje Jadranske obale za život Hrvatske i njezinu poziciju u ovom dijelu Europe. U tom smjeru, prof. dr. Ivan Crkvenčić i prof. dr. Adolf Malić prikazuju Hrvatsku i kao podunavsku srednjoeuropsku zemlju. Ističu važnost položaja Hrvatske na razmeđu velikih prirodno-geografskih regija, kao i nodalno-funkcionalnih i povijesno-kulturoloških cjelina.

Prof. dr. Adolf Malić i prof. dr. Damir Božičević izložili su prometno-geografski položaj Hrvatske, ističući glavne prometne pravce od šireg prostora Panonske nizine prema Jadranu i od srednje Europe prema istoku. Na kraju prof. dr. Zlatko Pepeonik i dr. Zoran Curić pišu o Hrvatskoj kao značajnoj turističkoj zemlji, odnosno razrađuju čimbenike privlačnosti Hrvatske za razvoj turizma kao jedne od najpropulzivnijih gospodarskih grana.

Dakako, svi članci tiskani su na engleskom jeziku. Možemo ocijeniti da oni zajedno predstavljaju uspješno koncipiranu i realiziranu cjelinu, koja na odgovarajući način prezentira geografima svijeta istinu o suvremenim promjenama u Hrvatskoj i o njezinim povijesnim, narodonosnim, gospodarskim i drugim izvorštima.

Danijel Orešić

GEOADRIA. Glasilo Hrvatskog geografskog društva Zadar i Odsjeka za geografiju Filozofskog fakulteta u Zadru, Glavni urednik: dr. Damir Magaš, Vol. 2, Zadar, 1997., 107 str.

Sve čestitke uredništvu još jednog geografskog primarnog znanstvenog časopisa. Svima nama geografima na čast, uz golemi uloženi trud, *Geoadria* je sigurno zaplovila

u mirnije vode izlaskom drugoga volumena, za 1997. godinu. A još je razmjerno nedavno, upravo u našem časopisu, *Acta Geographica Croatica*, vol. 29, današnji glavni urednik časopisa *Geoadria*, prof. dr. Damir Magaš, pisao: "Pred novoosnovanim Odsjekom (za geografiju pri Filozofskom fakultetu u Zadru, op. ur.) stoje i kadrovski izazovi kao i naponi na organiziranju stručnih i znanstvenih predavanja, elaboriranja znanstvenih projekata te izdavačkoj djelatnosti. Zasad se znanstveni radovi objavljuju u radovima Filozofskog fakulteta u Zadru". Svjedoci smo učinkovitog ostvarivanja tih planova.

Geoadria je uređena u dva osnovna dijela. Prvi dio, naravno, donosi članke, dok je drugi dio određen za tri redovne rubrike: Prikazi, zatim Kronika Odsjeka i Djelovanje HGD Zadar.

Geoadria u volumenu 2 donosi 5 članaka. Damir Magaš piše o razvoju geografskog i geopolitičkog položaja Hrvatske na engleskom jeziku. Ovaj opsežan članak dostojna je prezentacija Hrvatske u inozemstvu, i svakako ga treba preporučiti. Autor prati promjene u geografskom obuhvatu i geopolitičkom položaju Hrvatske kroz stoljeća do najnovijih suvremenih zbivanja. Slijedi članak Ante Kalogjere: Otok Zlarin - mali naseljeni otok. Rad je zanimljiv prilog poznavanju problematike malih, nekada autarkičnih jadranskih otoka, čiji suvremeni razvoj ovisi o novim oblicima gospodarskog povezivanja i uključivanja u tokove življenja šireg prostora. Slijedeći je članak aktualan je i zanimljiv članak Andre-Louisa Sanguina pod naslovom Geopolitički scenario Mare Liberrum i Mare Clausum: otvoreno more i slučaj Sredozemnog bazena, objavljen na engleskom. On razmatra načelo pojasa od 200 milja i moguću primjenu tog načela u sredozemlju, koje bi tada bilo pretvoreno u zonu bez otvorena (slobodna) mora. Snježana Mrđen autorica je narednog članka: Rađanja izvan braka u Hrvatskoj. U radu je iznesena analiza

evolucije izvanbračnih rađanja u Hrvatskoj i nekim europskim zemljama od 1950. do 1994. godine. Autorica stavlja u korelaciju nupcijalitet, fertilitet i udajnu dob žene, a razmatra i regionalne razlike u Hrvatskoj, pri čemu su istaknute razlike između stanovništva hrvatske i ne-hrvatske narodnosti u Hrvatskoj. Slijedi članak Željke Šiljković: Požari kao oblik destrukcije geografske sredine. Članak se bavi problematikom požara, a napose šumskih požara, pri čemu se utvrđuje stanje ugroženosti u zemlji, kao i regionalne razlike.

Naposlijetku, prenosimo i navod iz poglavlja koje govori o djelatnosti HGD Zadar, odnosno o izdavanju prvog broja Geoadrie: "Ovaj časopis iskazuje ukupnu aktivnost i težnju da i Zadar postane jedan od stožernih središta hrvatske geografije. Časopis ima za svrhu geografsko znanstveno istraživanje i proučavanje hrvatskog litoralnog prostora, Hrvatske u cjelini, ali i obradu tema iz cjelokupne problematike geografije u Hrvatskoj i svijetu."

Geoadria se referira u Current Geographical Publications, Geo Abstracts i GEOBASE, Geosystems' GeoArchive i Geotitles i NISC GeoSEARCH CD-ROM-u. Tiska se na kvalitetnom papiru u 500 komada. Zanimljivo je da se časopis predstavlja i na WWW stranica, u sklopu stranica Filozofskog fakulteta u Zadru. Poželimo časopisu Geoadria još mnogo uspjeha u budućnosti.

Danijel Orešić

**VIII. Pacific Science Inter-Congress
13-19. srpnja 1997. Suwa, Fiji otočje
The University of the South Pacific Suwa,
Fiji Islands**

U srpnju mjesecu 1997. u organizaciji Sveučilišta Južnog Pacifika održan je Kongres Pacifičkih zemalja s međunarodnim

sudjelovanjem. Kongres je održan na Sveučilištu Južno-Pacifičkih zemalja u glavnom gradu Republike Fiji, Suwa s približno 1000 sudionika. Priopćeno je preko 500 referata, što usmenih što pak putem poster izlaganja. Sudionici međunarodnog skupa pristigli su iz Pacifičkih zemalja (Australija, Kanada, Kina, Federalne države Mikronezije, Fiji, Francuske Polinezije, Guam, Hong-Kong, Japan, Kiribati, Korea, Meksiko, Otočje Marshall, Nauru, Nova Kaledonija, Novi Zeland, Niue, Palau, Papua-Nova Gvineja, Filipini, Otočje Solomon, Tajvan, Tonga, Tuvalu, USA, Vanuatu, Zapadna Samoa), Azije (Indije, Tajland, Malezija, Izrael), Sjeverne Amerike (Jamaika) i Europe (Hrvatska, Mađarska, Danska, Švicarska, Malta, Italija, Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Njemačka), dakle, iz čak 41 države.

Kongres je bio posvećen specifičnim problemima razvoja mladih Pacifičkih zemalja, koje su u većini stekle neovisnost u posljednjih dva do tri desetljeća, gospodarstvenom razvoju, energetici, ekološkim problemima vezanim za recentne klimatske izmjene, problematici naobrazbe, znanosti i onečišćenja okoliša, oceanu i ekologiji, ribarstvu, turističkoj, industrijskoj, političko-geografskoj i prometno-geografskoj problematici, specifičnostima prilagodbe suvremenom tehnološkom razvoju, značajkama urbanizacije te demografskim pitanjima. Održan je istodobno i čitav niz specifičnih simpozija i manjih radnih skupova o pitanjima koraljnih grebena, marinskih resursa, specifičnim problemima zaštite itd. Dobro organizirane pred i postkongresne ekskurzije u području Južnog Pacifika samo su doprinjele uspjehu Skupa.

Ono što je zanimljivo, iako geografija kao struka i znanost nigdje nije posebno istaknuta, s obzirom na prostornu diferenciranost Južnog Pacifika bila je sveprisutna u temeljnim naznakama svih relevantnih problema regionalnog razvoja. Naravno, tu mislimo i

na specifičnu geomorfološku fizičku i socio-geografsku problematiku tog golemog prostora. Vrijedi ta opaska i za ostale geoznanstvene discipline geologiju i geofiziku. Autor ovih redaka imao je dva izlaganja vezana za kvartargeomorfološku i opću geomorfološku problematiku SZ dijela Jadranskog primorja i otočja (Kvarnerski arhipelag i otok Susak). Uz razmjenu mišljenja i stjecanje geomorfoloških i geografskih spoznaja o odgovarajućim specifičnostima tog ogromnog oceanskog prostora uspostavljene su dobre znanstvene veze s geografima i geolozima Južnopacifičkog sveučilišta. Imali smo osim toga sreću da uz otočja Fijii, posjetimo i brojne otoke otočja Samoa, Cook i Francuske Polinezije (Tahiti, Bora-Bora itd.) te Novi Zeland.

Andrija Bognar

125. Godišnjica Mađarskog geografskog društva

Geografi nam susjedne i prijateljske Mađarske 1997. godine proslavili su veliki jubilej: 125. godišnjicu osnivanja i rada Mađarskog geografskog društva. Znači to, dakle, preko dvanaest desetljeća organiziranog stručnog i znanstvenog rada na čemu im mi geografi Hrvatske od srca čestitamo s iskrenim željama za dalje uspješno djelovanje. Istodobno treba reći da je 125. godišnjicu izlaženja proslavilo i temeljno znanstveno glasilo Društva "Magyar Foldrajzi Kozlemenyek" (Mađarski geografski glasnik).

Jubilarna proslava održana je od 20. do 23. svibnja 1997. u prostorijama Mađarske akademije znanosti i Geografskog instituta MAZ. Organiziran je prigodan znanstveni skup pod nazivom "Baština i budućnost" na kojem je u sklopu plenarne sjednice autor ovih redaka kao počasni član MGD održao pozvano predavanje "Geomorfološka istraživanja u Hrvatskoj". Uz plenarne referate u

kojima su vodeći mađarski i ugledni inozemni geografi govorili o nekim temeljnim problemima razvoja geografije te značajnijim rezultatima novih istraživanja u okviru regionalne geografije, fizičke geografije, geomorfologije, demogeografije, urbane geografije, geokologije i agrarne geografije održan je i niz veoma dobro organiziranih manjih skupova po sekcijama. Rad im je bio posvećen nizu specifičnih pitanja: *zaštita okoliša - izazov 21. stoljeća, regije Europe - Europa regija, budućnost gradova - gradovi budućnosti i na prekretnici - nastava geografije na kraju tisućljeća.*

Usporedno sa znanstvenim skupom organizirana je izložba posvećena povijesti Mađarskog geografskog društva, znanstveno-stručna predavanja i izložba o značajnim mađarskim geografskim ekspedicijama od 18. stoljeća na ovamo u prostoru Afrike (Sahara), Azije (Tibet) i J. Amerike (Patagonija i Uskršnji otoci). Organizirane su osim toga i dvije znanstveno-stručne ekskurzije u metropolitansko područje Budimpešte radi upoznavanja s recentnim problemima razvoja grada.

Andrija Bognar